

# “SỬA ĐỔI LUẬT ĐẦU TƯ CÔNG - BÀN LUẬN TỪ GÓC NHÌN ĐA CHIỀU” TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN

*TS. Nguyễn Thị Thanh*

Luật Đầu tư công số 49/2014/QH13 đã được Quốc hội khóa XIII thông qua tại kỳ họp thứ 7 và có hiệu lực thi hành từ ngày 01/01/2015. Sau hơn 3 năm tổ chức thực hiện đã dần đi vào cuộc sống và phát huy được hiệu quả tích cực. Tuy nhiên trong quá trình triển khai thực tiễn cho thấy quy định của Luật phát sinh những vấn đề cần thiết phải sửa đổi, bổ sung quy định của Luật cho phù hợp thực tiễn. Vì vậy Bộ Kế hoạch và Đầu tư đang dự thảo Luật Đầu tư công (sửa đổi) nhằm tháo gỡ những khó khăn, bất cập liên quan đến các quy định về đầu tư công, góp phần đẩy nhanh tốc độ giải ngân vốn đầu tư công gắn với đẩy mạnh phân cấp, tăng cường trách nhiệm của các tổ chức, cá nhân có liên quan trong quản lý hoạt động đầu tư công.

Kính thưa Quý vị đại biểu!

Dự thảo Luật Đầu tư công (sửa đổi) bao gồm có 6 chương, 107 điều. Luật này quy định việc quản lý nhà nước về đầu tư công; quản lý và sử dụng vốn đầu tư công; quyền, nghĩa vụ và trách nhiệm của cơ quan, đơn vị, tổ chức, cá nhân liên quan đến hoạt động đầu tư công. Luật này áp dụng đối với cơ quan, tổ chức, cá nhân tham gia hoặc có liên quan đến hoạt động đầu tư công, quản lý và sử dụng vốn đầu tư công. Dự thảo Luật sửa đổi, bổ sung các quy định liên quan đến 03 nhóm chính sách chủ yếu sau:

1. *Nhóm chính sách về quy định chung*, trong đó dự thảo Luật sửa đổi, bổ sung thống nhất về giải thích từ ngữ, nhất là định nghĩa về nguồn vốn đầu tư công; các quy định chung về phân loại nguồn vốn; phân loại dự án; phân loại kế hoạch đầu tư công; các cơ quan, đơn vị có liên quan đến hoạt động đầu tư công... Nội dung này mang ý nghĩa rất quan trọng, nhằm đảm bảo sự đồng bộ, phù hợp với các luật có liên quan, nhất là Luật Ngân sách nhà nước, đồng thời quyết định đến những trình tự, thủ tục kèm theo đối với từng vấn đề chung đã được sửa đổi, bổ sung.

2. *Nhóm chính sách về quản lý dự án*, trong đó, dự thảo Luật sửa đổi, bổ sung căn bản quy trình, trình tự, thủ tục, thẩm quyền về lập, thẩm định, quyết định chủ trương đầu tư, quyết định dự án theo hướng đẩy mạnh phân cấp, tăng cường trách nhiệm của các tổ chức, cá nhân có liên quan, đồng thời đẩy mạnh đơn giản

hóa thủ tục hành chính, giảm bớt, rút gọn hoặc bãi bỏ các thủ tục không cần thiết, mất nhiều thời gian nhưng không giúp cải thiện được chất lượng công tác chuẩn bị dự án.

3. *Nhóm chính sách về quản lý kế hoạch đầu tư công*, trong đó, dự thảo Luật sửa đổi, bổ sung quy trình, trình tự, thủ tục về lập, thẩm định, quyết định giao kế hoạch đầu tư công trung hạn và hằng năm. Đáng chú ý là dự thảo Luật đã bổ sung phân loại và quy trình xây dựng kế hoạch đầu tư công trung hạn 03 năm theo phương pháp cuốn chiếu, phù hợp với quy định tại Luật Ngân sách nhà nước, đảm bảo sự đồng bộ giữa kế hoạch đầu tư công và kế hoạch tài chính, ngân sách cả trung hạn và hằng năm.

Sau khi nghiên cứu dự thảo Luật, tôi có một số ý kiến đóng góp cụ thể vào từng nội dung, điều khoản như sau:

**Một là, về thẩm quyền phê duyệt chủ trương đầu tư, quyết định đầu tư dự án** (tại Điều 17, Điều 36 Dự thảo) sử dụng ngân sách địa phương (cấp tỉnh, cấp huyện và cấp xã) chưa đảm bảo nguyên tắc xuyên suốt theo thẩm quyền quản lý phân cấp quản lý nhà nước về kinh tế - xã hội hay theo nguồn vốn thuộc quyền quản lý.

Phương án đề xuất: Thẩm quyền phê duyệt quyết định chủ trương đầu tư theo phân cấp quản lý nhà nước về kinh tế - xã hội; thẩm quyền phê duyệt quyết định đầu tư dự án theo thẩm quyền quản lý về nguồn vốn.

Theo đó, tại thành phố Hà Nội, dự án đầu tư tuyến đường giao thông đô thị có mặt cắt trên 16m (thuộc cấp Thành phố quản lý và thuộc nhiệm vụ chi ngân sách cấp Thành phố) nhưng sử dụng ngân sách cấp huyện để đầu tư thì cấp Thành phố phê duyệt chủ trương đầu tư và cấp huyện phê duyệt quyết định đầu tư dự án. Dự án được cập nhật vào danh mục kế hoạch đầu tư công cấp huyện.

**Hai là, về điều kiện chương trình, dự án được bố trí kế hoạch đầu tư công hàng năm** (tại Điều 55 Dự thảo)

Đề nghị cơ quan soạn thảo nghiên cứu quy định tại khoản 3 để quy định cho phù hợp với thực tế các bước triển khai thực hiện đầu tư dự án. Cụ thể sau khi Dự án được phê duyệt quyết định đầu tư và bố trí vốn thực hiện để tổ chức khảo sát, lập, trình thẩm định thiết kế - dự toán công trình, giải phóng mặt bằng đối với các dự án có nội dung GPMB thì mất khoảng 6 tháng, thậm chí là 1 năm đầu thực hiện các công tác nêu trên mới có đủ điều kiện để đấu thầu, khởi công công trình. Do vậy, việc quy định cứng phải đáp ứng tỷ lệ giải ngân tối thiểu trong năm đầu khởi

công theo quy định của Chính phủ, tương ứng với phân loại và quy mô dự án bố trí là không phù hợp.

Phương án đề xuất: Bổ sung thêm giai đoạn “chuẩn bị thực hiện dự án để cân đối, bố trí vốn thực hiện công tác thiết kế - dự toán công trình và GPMB (nếu có) phù hợp với nhu cầu vốn theo tiến độ triển khai hoặc chỉ quy định phải đảm bảo cân đối và bố trí vốn thực hiện hoàn thành dự án trong thời gian tối đa ...năm tương ứng với phân loại và quy mô dự án mà không nên quy định cứng số vốn tối thiểu cần phải bố trí trong năm đầu.

*Ba là, về điều chỉnh kế hoạch đầu tư công* quy định tại Điều 71 Dự thảo:

Đề nghị Cơ quan soạn thảo nghiên cứu đề xuất quy định tại Khoản 8:”Ủy ban nhân dân cấp quyết định điều chỉnh kế hoạch đầu tư trung hạn 05 năm và hằng năm vốn cân đối ngân sách địa phương, vốn nhà nước ngoài ngân sách địa phương để đầu tư giữa các ngành, lĩnh vực, chương trình và trong nội bộ các ngành, lĩnh vực, chương trình của các đơn vị sử dụng các nguồn vốn này và báo cáo Hội đồng nhân dân cung cấp tại kỳ họp gần nhất” để đảm bảo không mâu thuẫn về thẩm quyền của Hội đồng nhân dân các cấp quy định tại điểm c khoản 7 điều này, đồng thời thống nhất với quy định của Luật Ngân sách về điều chỉnh dự toán ngân sách nhà nước.

*Bốn là, đề nghị Cơ quan soạn thảo nghiên cứu đưa vào quy định của Luật sửa đổi để xử lý nguồn vốn cho các dự án chuyển tiếp sang kỳ trung hạn tiếp theo* vì về nguyên tắc và thực tiễn triển khai không thể tất cả các dự án thực hiện đều được bố trí đủ vốn và hoàn thành kết thúc trong một kỳ đầu tư công trung hạn, nhất là các dự án có quy mô lớn như dự án xây dựng tuyến đường sắt đô thị.

*Năm là, đề nghị Cơ quan soạn thảo nghiên cứu, bổ sung quy định tiêu chí phân loại dự án quan trọng quốc gia về quy mô sử dụng vốn đầu tư công (quy định tại Điều 7 Dự thảo)* theo hướng mở sau mỗi kỳ trung hạn 5 năm quy mô sử dụng vốn đầu tư công được điều chỉnh thêm 20% tương ứng với chỉ số trượt giá khoảng 4%.

*Sáu là, đề nghị Cơ quan soạn thảo nghiên cứu xem xét có hay không phải thực hiện theo quy định của Luật Đầu tư công đối với thủ tục đầu tư các dự án đặc thù sử dụng nguồn vốn Quỹ phát triển đất* thực hiện để ứng vốn đầu tư thực hiện các dự án: GPMB, xây dựng hạ tầng kỹ thuật khu đất đấu giá; GPMB và xây dựng HTKT khu đất dịch vụ; GPMB và xây dựng HTKT khu đất tái định cư; Xây dựng nhà tái định cư. Trường hợp phải thực hiện theo quy định của Luật Đầu tư

công thì đề nghị đưa vào Luật Đầu tư công (sửa đổi) có điều khoản quy định giao Chính phủ hướng dẫn quy định về trình tự, thủ tục đầu tư, cân đối, bố trí kế hoạch vốn cho nhóm các dự án đặc thù này theo hướng đơn giản các trình tự, thủ tục; nâng cao tính linh hoạt, hiệu quả trong việc quản lý các nguồn vốn nêu trên.

*Bấy là, đề nghị Cơ quan soạn thảo nghiên cứu đưa vào quy định của Luật sửa đổi về thẩm quyền của Thường trực HĐND các cấp được thực hiện một số nhiệm vụ, quyền hạn thuộc thẩm quyền của HĐND giữa hai kỳ họp để đảm bảo tiến độ triển khai thực hiện và giải ngân kế hoạch vốn đầu tư công (theo quy định tại khoản 3 Điều 6 Luật Tổ chức chính quyền địa phương quy định "Thường trực Hội đồng nhân dân là cơ quan thường trực của HĐND thực hiện những nhiệm vụ, quyền hạn theo quy định của Luật này và các quy định khác của pháp luật có liên quan, chịu trách nhiệm và báo cáo công tác trước Hội đồng nhân dân")*

Trên đây là một số nội dung tham gia, trao đổi bàn luận về Dự thảo Luật Đầu tư công (sửa đổi) tại buổi Tọa đàm đối thoại chính sách "Sửa đổi Luật Đầu tư công – Bàn luận từ những góc nhìn đa chiều" do Trường Đại học Kinh tế quốc dân tổ chức hôm nay. Hy vọng những nội dung góp ý của tôi sẽ được Ban tổ chức nghiên cứu, tiếp thu, tổng hợp chung đến cơ quan có thẩm quyền xem xét quyết định./.

Kính chúc các đồng chí sức khỏe và thành công.

Xin trân thành cảm ơn!